

1970-ci il sentyabrın 27-də Dünya Turizm Təşkilatının (DTT) nizamnaməsi qəbul olunub. 1980-ci ildə bu tarixin Beynəlxalq Turizm Günü (World Tourism Day) kimi qeyd olunması barədə qərar qəbul edilib. DTT hazırda dünya miqyasında turizm sahəsi üzrə koordinasiyanı həyata keçirən, BMT nəzdində üzv dövlətlərə vahid statistik məlumat bazasının formalaşdırılması, turizmin bu və ya digər növünün inkişaf etdirilməsi və s. məsələlərlə bağlı tövsiyələr verən ixtisaslaşmış təşkilatdır. Azərbaycan təşkilata 2001-ci ildə üzv qəbul edilib. Ölkəmizdə Beynəlxalq Turizm Günü də həmin ildən qeyd olunur. Prezident İlham Əliyevin 2016-cı il sentyabrın 1-də imzaladığı sərəncama əsasən, 27 sentyabr –Beynəlxalq Turizm Günü, həmçinin Azərbaycanda turizm işçilərinin peşə bayramı günü elan edilib.

logiyası turizmi insanın həyat fəaliyyətində əsas yerlərdən birinə çevrilməsinə yaxınlaşdırır. Biz də müntəzəm surətdə innovativ yeniliklərdən istifadə edərək fəaliyyətimizi bu istiqamətdə qurur və ölkəmizin təqdimatını yüksək səviyyədə təmsil etməyə çalışırıq. Turizm sahəsində çalışanların peşə hazırlığının artırılması məqsədilə 2006-cı ildən ölkədə Turizm İnstitutu yaradılıb, onun nəzdində müxtəlif peşələr üzrə daimi fəaliyyət göstərən kurslar açılıb. 2002-ci ildən başlayaraq Bakıda hər il Beynəlxalq

müvafiq dövrü ilə müqayisədə 8,3 faiz artaraq 2,1 milyon nəfərə çatıb. Keçən ilin statistikasına göstərdi ki, turistlər Azərbaycanda olduqları müddətdə 2,6 milyard dollardan çox pul xərcləyiblər. Azərbaycana gələn əcnəbilərin sayında davamlı artım nəzərə çarpır. Belə ki, 2016-cı ildə 2,25 milyon, 2017-ci ildə 2,7 milyon, 2018-ci ildə isə 2,85 milyon əcnəbi ölkəmizə səfər edib. Ehtimala görə, gələn turistlərin sayı 2019-cu ildə 3 milyon nəfəri öteçək. 2018-ci ildə turizmdən gəlir 2,634 milyard dollar, xərci 2,284 milyard dollar, müsbət fərq 350 milyon dollar təşkil edib. Faktlardan göründüyü kimi, turizm Azərbaycanda valyuta gətirən əsas sahələrdən birinə çevrilib.

ilə onları sayı 53,2 mini ötürüb. Bizə belə gəlir ki, bu inkişaf tempi ilə turizm sahəsi tezliklə neft-qaz sektorundan sonra iqtisadiyyatın əsas aparıcı qüvvəsinə çevriləcək.

Azərbaycanın beynəlxalq tədbirlərə, simpozium və konfranslara evsahibliyi etməsi, beynəlxalq idman yarışları, musiqi festivalları, mədəniyyət tədbirləri ölkəmizdə turizmin inkişafına müsbət təsir göstərir. Ekspertlərin fikrincə, növbəti illərdə Azərbaycana gələn turistlərin sayının nəzərəcarpacaq dərəcədə artacağı ehtimal olunur. Hətta strateji yol xəritəsində göstərilirdiyi kimi, Azərbaycan 2025-ci ildə dünyanın 20 ən yaxşı inkişaf edən turizm ölkəsindən

üçün layihələrimiz mövcuddur. Çalışırıq ki, digər turizm şirkətləri ilə daha yaxından əməkdaşlıq edək.

Son bir ildə respublikamızda müasir turizm infrastrukturunun yaradılması, mövcud turizm potensialının beynəlxalq aləmdə tanıtılması sahəsində Azərbaycan Turizm Agentliyi və Turizm Bürosu bir sıra məqsədyönlü layihələr həyata keçirmişlər. Dünyanın bir sıra ölkələrində turizm təmsilçiliklərinin açılması istiqamətində görülən işlər təqdirəlayiqdir.

Ölkəyə gələn turistlərin sayının artırılması istiqamətində ilk növbədə mövcud potensialların dəyərləndirilməsi vacibdir. Bu istiqamətdə qardaş Türkiyəyə də yönəlmək, bu ölkənin müxtəlif bölgələrində Azərbaycanı tanıtmaya fəaliyyətlərinə başlamaq, qardaş şəhərlərin sayını artırmaq, müxtəlif turizm növlərinə və digər sahələrə yönəlik qarşılıqlı səfərlər təşkil etmək prioritet fəaliyyətlərdən biri olmalıdır.

Ona görə də biz bu ölkə ilə əlaqələri ilbəl artırmalıyıq. Türkiyədəki sistem elə qurulmalıdır

Qeyri-neft sektorunda turizmin çəkisi artmaqdadır

Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafı üçün zəngin ehtiyatlara malikdir. Bütün infrastruktur–Avropayı Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri ilə birləşdirən hava və dəniz daşımaları, magistral avtomobil və digər nəqliyyat yolları buradan keçir.

Son illər respublikamızda turizm sahəsində dövlət siyasətini həyata keçirən aidiyyəti qurumlar tərəfindən ölkəmizin mövcud turizm potensialının beynəlxalq aləmdə tanıtılması, turistlərin Azərbaycana çoxsaylı səfərlərinin təşkili, turizmin müxtəlif növlərinin inkişaf etdirilməsi, hüquqi-normativ aktların qəbul edilməsi, bu sahədə orta və kiçik sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, müasir infrastrukturun yaradılması sahəsində məqsədyönlü işlər görülməkdədir.

ölkədə qeyri-neft sektorunun perspektivli sahələrindən olan turizmin inkişafına əhəmiyyətli təsir göstərmişdir. Cənab Prezidentin də qeyd etdiyi kimi, "ASAN viza" sistemi ölkəmizə səfər edən əcnəbi vətəndaşların sayının qısa müddətdə sürətli artımını təmin edib.

Məlumdur ki, turizm ehtiyacının ödənilməsi üçün lazım olan müxtəlif xidmətlər yeni iş yerləri üçün mənbə rolunu oynayan fəaliyyət növləri yaradır. Bu səbəbdən turizm inkişaf səviyyəsindən asılı olmayaraq, bütün ölkələrdə sosial inkişafın vacib elementi hesab olunur. Regionlar, eləcə də ümumilikdə ölkə üzrə potensial imkanlardan tam və səmərəli istifadə, bu imkanları ölkənin milli ma-

yerlərinin təşkili və həmçinin yaratdığı infrastruktur sferası ilə müəyyənleşir.

Ölkənin turizm sisteminin inkişafı və fəaliyyəti turizm şirkətləri tərəfindən tənzimlənir və onlar turizm sisteminin inkişafında müstəsna rol oynayırlar. Turizm sahəsinə informasiya texnologiyaları və informasiya sistemlərinin tətbiqi bu sahənin inkişafının yeni aspektlərinin formalaşmasına səbəb olur. Informasiya texno-

Turizm və Ümumrespublika daxili turizm sərgiləri keçirilir ki, biz də bu tədbirlərdə fəal iştirak edirik.

Bu sahədə çalışan mütəxəssis kimi deyə bilərəm ki, son vaxtlar ölkəmizdə turizmin inkişafı sahəsində qazanılan uğurlar sevindiricidir. Faktlara müraciət etmək istərdim. Cari ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycana səfər edən xarici ölkə vətəndaşlarının sayı ötən ilin

Azərbaycana gələn turistlərin ildən-ilə çoxalması bu sahədə yaradılan əlavə dəyərin həcminin artmasına səbəb olur. 2014-cü ildə turizm sektorunda 2,4 milyard manatlıq əlavə dəyər yaradılıb. Bu göstərici 2018-ci ildə 3,46 milyard manata yüksəlib. Turizmin inkişafı həm də əhalinin məşğulluğunun artmasına töhfə verib. 2014-cü ildə bu sektorda 42 min insan çalışırdısa, ötən

birinə çevriləcək.

"Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasında da ölkəmizdə turizmin inkişafı üzrə müvafiq hədəf və məqsədlər əks olunub.

Məlumdur ki, turizmin inkişafı üçün ilk növbədə infrastruktur lazımdır və bu da Azərbaycanda gündən-günə artır. Məsələn, təkə Bakıda yox, regionlarda, rayon mərkəzlərində, istirahət üçün yararlı əksər yerlərdə nəinki üçulduz, dördulduz, hətta beşulduzlu mehmanxanalar fəaliyyət göstərir.

Rəhbərlik etdiyim "Zenit Tour" turizm şirkəti 2007-ci ildən İstanbulda, 2012-ci ildən də Bakıda fəaliyyət göstərir. Şirkətimiz Türkiyə ilə Azərbaycan arasında turizm əlaqələrinin inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verməyə çalışır. İstanbuldakı baş ofisimizin köməyi ilə ölkəmizə Türkiyədən daha çox turist cəlb olunması

ki, 80 milyonluq Türkiyədə səyahət deyiləndə turizm şirkətlərinin müştərilərinə ilk təklif edəcəyi yer məhz Azərbaycan olsun. Axı biz ulu öndərimizin də dediyi kimi, "bir millət, iki dövlətlik". Ölkəmizin turizm potensialını bu ölkədə daha geniş təbliğ etməliyik. Bu yolla qardaş xalqda Azərbaycana gəlmək, ortaqlıq mədəniyyətimizlə yaxından tanış olmaq istəyi yarana bilər. Buna görə də növbəti turizm təmsilçiliyinin qardaş ölkədə açılması yerinə düşər. Biz də özəl sektorun nümayəndəsi kimi və uzun illər işlədiyimiz Türkiyənin müxtəlif turizm sahələrindəki təcrübəmizdən istifadə edərək bu prosese öz töhfəmizi vermək niyyətindəyik.

Nəzər EMİNOV,
"Zenit Tour" MMC-nin
direktoru

Dövlət başçısının 2016-cı il 1 sentyabr tarixli "Elektron vizaların verilməsi prosedurunun sadələşdirilməsi və "ASAN viza" sisteminin yaradılması haqqında", habelə 20 fevral 2017-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasına turist axınının sürətləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" sərəncamları

raqları çərçivəsində yerli və xarici turistlərin cəlb edilməsinə yönəldilməsi qarşısında duran başlıca vəzifələr kimi qəbul edilməlidir. Turizmin regionlarda inkişafı bu müəssisələrin səmərəli fəaliyyəti, onların hər birinin turizm məqsədilə istehsal etdiyi məhsulun həcmi, iş